

SÚKROMNÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA WALDORFSKÁ

WALDORFSKÝ

ROK

2010/2011

A KO SA N Á M D A R I L O

Údaje o škole:

Názov: Súkromná základná škola waldorfská

Adresa: Vihorlatská 10, 831 04 Bratislava

IČO: 36069833

Tel.: 00421 2 202 830 20, 0903 557 121

E-mail: ba@iwaldorf.sk

Web: www.iwaldorf.sk

Vznik: Zriadená 10. 7. 2001 na základe rozhodnutia MŠ SR a zaradená do siete s účinnosťou od 1. 9. 2001.

Riaditeľ: PaedDr. Slávka Šebová

Zriaďovateľ: Výchova k slobode, o.z.

Štatutár: Mgr. Marián Czére

Projekt: MŠ SR schválilo postup školy podľa projektu Overovanie organizácie, foriem a obsahu výchovy a vzdelávania na škole waldorfského typu, ukončenie r. 2010. MŠVVŠ SR predložilo projekt do roku 2013.

Gestor/Garant: Odborným gestorom školy sa v roku 2001 stal Prof. Miron Zelina z PF UK. V šk. roku 2010/2011 je gestorkou Doc. PhDr. Eva Gajdošová, PhD. FF UK.

Organizácia: Od šk. roku 2009/2010 - plnoorganizovaná základná škola (1.-9. ročník). Školu navštevuje 178 žiakov, priemerná naplnenosť tried je 20 žiakov na triedu. Vyučovanie prebieha v epochách (8.30-10.15) - hlavné predmety (M,Sj,D,Z...), po nich nasledujú odborné predmety (Aj, Nj, Rp, Tv...trvajú 45 min.).

Pedagogika: Waldorfská Škola (WŠ) uskutočňuje model pedagogiky waldorfského typu, vo svojej činnosti vychádza z princípov waldorfskej pedagogiky Rudolfa Steinera.

Zakladateľom waldorfskej pedagogiky je Rudolf Steiner - rakúsky filozof a pedagóg. Dal základy tzv. antropozofickému poznaniu sveta, z ktorého vychádza aj waldorfská pedagogika. Antropozofia sa však v škole neobjavuje ako priamy vyučovací obsah, pomáha ale učiteľovi k hlbšiemu pochopeniu dieťaťa.

Jedným z hlavných znakov waldorfského prístupu je prispôsobovanie vyučovacích obsahov a foriem práce vývojovým obdobiam dieťaťa. Aj napriek rýchlej a dynamickej dobe, v ktorej žijeme, má v živote dieťaťa všetko svoj čas. Nesprávne načasovanie, t.j. predčasné alebo oneskorené rozvíjanie zručností, preberanie látky, atď. môže viesť k deformácii alebo zablokovaní potenciálnych schopností dieťaťa.

Dbáme o zdravé celostné rozvíjanie všetkých elementárnych zručností, schopností, návykov a kompetencií. Bohatý citový život, kultivácia pohybu a čo najviac priamych skúseností s učebnou látkou. Snahou je pri každom výchovno-vzdelávacom procese aktivizovať všetky tri duševné zložky dieťaťa - myslenie, cítenie a vôľu, t.j. aby k mysleniu bol pripojený pozitívny emocionálny zážitok a niečo s látkou súvisiace aj konkrétne vykonané (napr. pri téme Starého Grécka žiaci šijú dobové oblečenie, dramatizujú Grécku báj a zúčastnia sa ako športovci klasickej Gréckej olympiády s päťbojom).

Kolégium školy: V tomto školskom roku ho tvorilo 25 učiteľov a 6 členov podporného tímu.

Na sklonku dňa sa pozeráme späť, čo sme prežili, čo sme urobili, vnímali, aký to malo dôsledok v aktuálnom čase.

Za rokom stráveným v škole sa dá takisto obzrieť. Čo sa teda vo svete našej školy stalo?

Od slávnostného otvorenia až po slávnostné ukončenie školského roka. Videli sme cez „slávobránu“ vstupovať prvákov, druhákov spievať a hrať scény zo života Františka z Assisi, tretíakov orat', siat', štvrtákov piecť chlieb z vypestovaného obilia, piatakov šiť chitóny na Grécku olympiádu v Schönaue, šiestakov zručne narábať s diabolom, siedmakov pozorovať oheň priamo v triede (nebojte sa nehorela trieda, mali epochu chémie), ôsmakov ako nacvičili japonské tieňové divadlo i vyrobili chutné sushi a deviatakov ako sa potrápili s Testovaním 9, so svojimi projektami a záverečným nádherným koncertom.

A dokonca si bol v škole precvičiť násobky aj pán minister.

Bol to naozaj plodný rok. Pozrite sa naň bližšie a zaspomínajte.

1. ROČNÍK

Denník školy v prírode 2011 – Fúgel'ka (písané na mobilnom telefóne)

Den 1: Dobry vecer,

Deti uz spia. Poobede sme zazili velmi pekny vylet, turistiku na rozhladnu Kukla. Celkovo nam tura trvala 4 hodiny, na ceste tam sme asi hodinu stavali domceky pre skriatkov, pri kmenoch rozlahlych starych stromov, vystielali ich machom, papradim, korou a drevom. Vsetci velmi intenzivne tvorili a ked na zaciatku boli trochu unaveni cestou, po ukončení stavieb boli culi, pri sile do takej miery, ze sme druhu tazsiu polovicu cesty zvladli v sviznom tempe a s radostou.

Prisli sme velmi hladni a takmer vsetci vsetko zjedli. Deti maju vela sladkosti, myslim, ze sa prepasovalo viac, nez sme sa dohodli:). Dnes vecer sme oslavili Adama a Jakuba, cely vecerny kruh bol mily, pozorne vedeli pocuvat i rozpravku.

Ukladanie na spanie bolo napriek tomu tazsie, pospali niekto az teraz, pred polnocou. Mame tu potencialne niekoľkych namesacnych, tak idem rychlo co-to pospat. Zajtra budicek o 7.00 a rozcvicka... chceme viac prist do kontaktu s vodou (riecky, jazierko, vodne stavby).

Dobru noc

Marian

Den 2: Dobry vecer,

Dnesny den sme podla programu zamysli ako "vodny" den. Rano sme mali rozcvicku, hygienu, ranajky, upratovanie (bolo co upratovat:), potom hodinu matematiky, rucne prace, deti si robili denniky a potom sme isli preskumat potok, cca 30 min. od chaty. Ten bol kuzelny, ako stvoreny na vylepsovanie roznyimi mostikmi, mlyncekmi, domcekmi... Poobede na zaciatku odpocinku sa zacal na vodny den naostro; zacalo prsať, miestami viac, potom menej- netusil som, ze vodna skuska, ktoru sme si napisali do programu, bude zatiaľ jednoznacne najsilnejším zážitkom svp. Ale podme po poriadku: Na konci odpocinku dažď ustaval, a tak sme sa rozhodli, ze za pomoci gumakom a prsíplastov cestu zvladneme. Navyše v lese takmer neprsalo a nebolo to ďaleko od chaty. Keď sme prisli k potoku, deti sa pustili do prace; vznikali pekne stavby, vo vode sa skutocne vymachali. Asi po 15 min. zacalo hrmiet, spúsila sa prietrz, zbalili sme sa a vydali na cestu späť. Po asi 200 metroch sme vysli na asfaltku, dažď opäť zosilnel, voda sa valila z okolitých kopcov. Kým z potocika sa stal potok so silnejším prúdom, na ceste sa zlievali vody a vyzeralo to ako začiatok potopy, odrazu k tomu ďalšia silná prietrz,

ukryli sme sa ku kraju lesa (uz 150 m od chaty). Deti boli uplne stisene, nedalo sa nezazivat silu tohto zivlu.

Dnes sme videli vodu vo vsetkych skupenstvach: ked sme vysli poobede z chaty, krasna dymova hmla dole nad udolim (bola velmi dobra viditelnost), potom vodu samotnu a napokon aj v tuhom stave.

Vratim sa k poslednym metrom nasej cesty; spustilo sa krupobitie, silne. Odhadom 1-2 cm krupy nas doslova bicovali, ukryt pod stromom sme nevedeli opustit. Vsetci mali kapucne na hlavach, rukami a ruksakmi si prikrývali hlavy, krupy stipali, hoci boli nad nami konare. Nechcelo to prestat. Deti si aj poplakali. ...Napokon sme sa stastlivo dostali na chatu, decka sa hned na chodbe zo vsetkeho vyzliekli a s utrakmi sme ich ulozili do posteli. Po 20 min. sa z toho stal zazitok, o ktorom sa do vecera hovorilo, vsetci sme samozrejme stastni, ze je za nami. Myslím, ze su hrdi na to, ze to zvladli. Vecer uz bol vesely, oslavili sme Hanku a Johanku, aj si zatancovali. A potom zazitky z dnesneho dna, rozpravka, umyt sa a spat. Dnes zaspali o dost skor. Vsetci su zdravi a velmi vitalni:)

Zajtra nas caka Cerveny kamen, ak tur. chodnik nebude v poriadku, zvezieme sa autobusom. Na zajtra sme si naplanovali zivel ohen, verim, ze ostane len pri vecernej opekacke:)

Dobru noc vsetkym

Marian

Den 3: Dobry vecer,

Mozem povedat, ze pocasie nam zatiaľ naozaj praje. Az na ten vcerajsok je tu prijemne teplo, dnes prsalo len cez oddych a teraz v noci. Aj dazd je taky letny, teply. Oblaky, ak sa objavia vyzeraju hrozivo, ale casto vidime nad nami tmave oblaky a daleko v udoli jasno a slnečno. Celkovy dojem je taky, ze sme akoby na vysokom kopci a svet so svojim beznym zivotom kdesi pod nami.

Dnes sme teda zisli trochu k ludom, napokon nie na Cerveny kamen ale do Dubovej, deti si zobrali svoje peniazky- od nas dostali pokyny, aby ich neminuli na sladkosti ale na nejake suveniry. V Dubovej vsak nebol otvoreny ziaden obchod. Nakoniec z toho bola taka poldenna tura, ked sme sa vratili, sa rozprsal. Po oddychu sa vyjasnilo a vyslo slnko, chlapci vyzvali dievcata na futbal. Crtal sa velky zapas, my ucitelia sme mali dievky posilnit. Este pred zapasom to 4 dievcata (zo siedmich) vzdali:), chlapci, adrenalinovo nabudeni to nechapali. Ale hralo sa, Stanka bola v brane, Trezalka zaloznicka, Hanka v teniskach od Juli (o 2-3

cisla vacsie) posobila ako z Troch chrobakov... bolo trochu klzko, ja s jednou nohou lepsou nez tou druhou a Maxik na mne predvadal svoje najlepsie smykacky:), Tadeas upornu hru kombinoval obcas s lovenim musiek v trave a Slavko chcel byt s tymi, ktorí vyhravaju. Simonko R. bol v brane vyborny, ale po kazdom gole (okomentovanom Maxom) demonstrativne odisiel, aby sa o 5 min. vrátil:)

Po veceri sme zalozili ohen. Opekali sa hadiky z cesta aj spekacky, pospievali sme, urobili si pri ohni vecerny kruh a potom uz vnútri sme oslavili Zuzku a Nikiho. Deti su ciste a odkliestene, zajtra mame rozne hry. Pri tej nocej uvidime, kto sa bude hrát:)

Dobru noc

Marian

Den 4: Dobry vecer,

Dnes nam pocasie opat prialo. I ked spravy zo "sveta ludi" neboli povzbudzujuce. Bol tu jeden clovek z Castej, ktoremu odplavilo auto, teraz ho susi - v miestnom kravine. Nam doobeda prsalo, ale to sme mali matematiku, flautu a rucne prace. Kreslili sme aj denniky. Rano sme si viac pospali, deti su uz trochu unavene.

Poobede a po odpocinku nam pani chatarka priniesla zvlastny list - bol od obyvateľov lesa (lisky, medveda a siveho vlka), ktorí deti pozvali na hladacku pokladu. Dostali aj prvu indiciju, ktora sa mala ukryvat tam, kde krupy padali... Spolu sme presli 6 stanovist, nasli sme postupne slova a utvorili vetu: "Poklad tam najdete, kde hlavu skladate". Velmi sa potesili, ked pod svojimi vankusmi nasli balicky so sklenenymi navliekacimi perlickami roznych farieb. Po veceri ich zacali navliekat, pre seba i pre Vas. Boli sikovni a vynaliezavi. Potom sme oslavili Samka (a aj mna, oddnes som 40-tnik:)) Cas ist do postele, famy o nejakom nočnom pochode sme pocas predoslych dni uspesne bagatelizovali.

Ked sa zotmelo, kahancekmi sme vysvietili cestu asi 300 m, ktora viedla ku chate, deti sme zavolali na chodbu, kde sme im povedali o skuske odvahy. Cast cesty sme mali ist spolu a aj s baterkami a zvysok po jednom a bez svetla. Reakcie boli rozne: niektori sa tesili, mnohi boli zarazeni. Odrazu sa z roznych dovodov nemohli zucastnit: nevedeli najst ponožku, nemali vraj dlhe nohavice... No, napokon sme vsetci nastupeni dole odchazali do noci.

Prisli sme na kraj cesticky, kde uz mali ist sami. Dali sme im aj moznost ist v skupinach alebo na konci s nami, ucitelmi. Najprv som pustal individualnych. Bolo krasne vidiet ako im rastla odvaha, najprv drziac sa v trojicach (sesticiach:)), Stanky - "v ziadnom pripade nepojdu sami", neskor to boli uz len dvojice a tu a tam odvazne vyhlásenie, kde snad usi

neverili tomu, čo povedali usta: "idem aj ja sama, sam". To už prví zrejme dosli ku chate, dodalo im to odvahy. Zaciali však kdesi zavyjať psy,... vahanie... Napokon všetci do jedného isli sami, zreteľne bolo vidieť, ako bojovali a prekonali strach. (Samko, dnesný oslavenec sa ma pýtal, či viem, čo je to upír. Ja - že nech mi povie: "to je taký človek, ktorého keď udrieš, tak ho to neboli, skor teba to boli".)

Zajtra ideme domov. Autobus pride o 10.00 a cez Budmerice by sme sa mali dostať do Smoleníc a turistickou do jaskyne Driny. Predpoklad je, že okolo 15.00 by sme mali byť späť v Bratislave, na zadnom dvore (prideme minibusom).

Pokiaľ by sa čas príchodu zmenil, dám vám vedieť mailom, alebo cez kanceláriu školy sms-kami.

Tak nám ešte posledný deň držte palce, deti sa na Vás a domov veľmi tesia. Ale aj tu im je výborne.

Dobru noc!

Marian

Den 5: Pekný večer,

Dnes sme vstali za slnečného rana, zbalili sa a o 10. hod. pre nás prišiel autobus. Vyprevadila nás po celý čas príjemná p. chatarka, i vďaka nej sme sa mohli veľmi slobodne pohybovať po objekte a okolí, pružne reagovala na zmeny, s ktorými sme niekedy prišli.

Cez Budmerice sme si to zamierili do Smoleníc, presli sme krásnym zámockým parkom, podesiatovali pri jazierku a presli cca 5 km túru lesom.

Kratko ku kondícii detí: počas celého pobytu, aj pri niektorých dlhších túrach sa žiadne diéta nestazovalo, hoci niekedy (napríklad aj dnes) isli z posledných síl. Naopak, vedeli si udržať optimistickú náladu (to vnímam ako taký základný rys triedy).

V poslednej časti tejto túry sme prišli k lesíku, ktorý pozostával najmä z kmeňov ihličnatých stromov a krátkych ihličovitých konárov. Celý les pod dopadajúcim slnečným svetlom svietil príjemnou fialkovou farbou. Bol to mimoriadne pekný prírodný jav, chvíľu sme don zasli (bol pozdĺž turistického trasy) a deti boli z neho nadsené. Pripomenulo mi to niektoré staré ruske farebné rozprávky:-)...

Takže dojsť na Driny nebola pre nás žiadna drina. Pani sprievodkyňa v jaskyni som poprosil, aby vynechala nezabíjajúce údaje a vedecké popisy, i tak však išla ako gramofonová platňa, s typickým akcentom sprievodcov. Postupne ju ale deti "rozpustili"

svojou spontannostou a na to, že mnohi boli v jaskyni prvýkrát, sa tam správali dosť suverenne.

No a potom už len cesta domov a ostatné poznáte.

Zazili sme veľmi príjemnú svp, niekoľko drobných zranení, otlačkov, zo 40 klietov (este ich prosím dôkladne pozrite)... bolo viac-menej pod normou takýchto akcií.

Deti nám ukázali svoju ďalšiu tvár (mám aj materiál do vysvedčení:); vo vzťahoch si riešia veľmi intenzívne (detský) svoje "veci", dosť asertívne, na druhej strane si vedeli často pomáhať a nie na pokyn učiteľov, vedeli sa ospravedlniť (občas na náš pokyn), podeliť sa, urobiť niečo za iného, naplno prežívať veci a pustiť sa do práce, keď bolo treba. A z toho som skutočne nadšený. Dáva mi to silu a najmä chuť byť v triede lepším.

Mám pocit, že je to opäť iná generácia detí a pri nich vôbec nesuhlasím s tým, že "deti sú stále horské". Môžete/me byť na ne hrdí!

Veľká vďaka patrí Stanke, ktorá bola neúnavná, s množstvom dobrej vôle a porozumením pre situácie, ktoré sme riešili. Katka bola tiež s nami na každom kroku a nápomocná, vychytávala nám muchy (prípadne gumáky či bundy).

Všetkým prajem pekný víkend, týmto by som rád ukončil náš denníček školy v prírode 2011:)

S pozdravom Marián Czére

--

2. ROČNÍK

Druhý ročník sa od začiatku niesol v znamení života a príbehov sv. Františka z Assisi. Tento človek sa pre mňa ako učiteľa stal nielen inšpiráciou k rozprávaniu pre deti ale aj vzorom mojej vlastnej vnútornej

premeny. To silno zapôsobilo aj na žiakov, ktorí príbehy o Františkovi milovali, radi ich stvárňovali v krátkych scénkach či spievali o ňom piesne. Stal sa však pre nich aj každodenným príkladom vedomejšieho a dalo by sa povedať kresťanského spôsobu

riešenia rôznych situácií. Žiaci naštudovali krátku hru František a oslík a spolu s piesňami ju predstavili počas detskej omše v kostole sv. Františka z Assisi v Karlovej Vsi.

Školský rok sme spestrili zmenou priestorov triedy resp. výmenou za väčšie priestory uvoľnené po odchode waldorfskej materskej školy do jej nových priestorov. Spolu s rodičmi sme triedu upravili v priebehu vianočných prázdnin a od Nového roka v nej začalo vyučovanie. Keďže priestor ešte „nebol zvyknutý“ fungovať ako trieda, potrebovali sme pár experimentov s lavicami a mobilnou tabuľou, kým našli vhodné usporiadanie.

Do vyučovania sa dostalo viac samostatnosti a predĺžil sa čas na tichú prácu jednotlivcov. Bola to zmena oproti začiatku školského roka, kedy najmä počas matematiky žiaci intenzívne pracovali v skupinách. V decembri triedu vyučovala ich učiteľka v školskom klube Simona Dluhošová epochu prvouky obohatenú o prácu a vyučovanie v drevenej triede patriacej k Horárni v Horském parku.

V januári prišli do triedy dvaja noví žiaci a v marci jeden žiak odišiel.

Počas zimy boli žiaci niekoľkokrát korčuľovať na rôznych klziskách. Mesačné epochy boli pravidelne ukončené celodenným výletom do prírody, ohníkom a rôznymi lesnými hrami.

V máji sme na týždeň navštívili našu obľúbenú chatu Fúgel'ku pri dedine Dubová, kde sme boli v škole v prírode aj v prvom ročníku. Naše vychádzky však už boli dlhšie a náročnejšie, deti si vyskúšali poriadny orientačný beh, lezenie po skalách s istením aj nočný pochod a svitanie ochutené buchtami z večere.

Všetky aktivity mimo školy a mnohé aj v triede by neboli možné bez pomoci rodičovskej komunity tejto triedy, ktorej som vďačný za mnoho trpezlivosti, podpory a organizačnej, logistickej či materiálnej pomoci.

Školský rok sa skončil krásnou svadbou triedneho učiteľa s učiteľkou v školskom klube, kde nechýbali deti ani ich rodičia a početná skupina kolegov a priateľov školy.

Triedny učiteľ Ján Glemba

Stretnutie a predstavenie hry v kostole sv.Františka

Z nášho výletu na Kráľovej lúke.

Vyučovanie prvouky, pani učiteľka Simonka Glembová.

3. ROČNÍK

Na tretí ročník deti na našej škole ozaj nezabúdajú. Okrem vyučovania v triede máme za sebou aj veľa inej, zaujímavej práce.

Popri násobilke a vybraných slovách, sprevádzaní príbehmi Starého zákona, sme sa hneď v jeseni pustili do orania. A pekne poctivo, starodávnym ťažkým pluhom, ktorý deti ťahali ako koníky. Vytrhali burinu, vyzbierali kamene a pôdu železnými bránami vyrovnali. Až potom mohli

siať. Pšenicu sme najskôr zmiešali s časťou úrody od predchádzajúcich tretiačov a potom sme ju zasiali. Zľahka sme zrnko zahrabali, postavili uprostred poľa strašáka a čakali sme, čo sa bude diať. Celý rok sme sledovali počasie a ľudové pranostiky. Všetko vychádzalo priam ideálne. Políčko sme často navštevovali a kým prišiel prvý sneh, naša ozimina sa už pekne zelenala. Počas zimy sme často mysleli na naše zrnko a len čo vyschlo jarné blato, deti už pleli burinu. Ako silneli slnečné lúče, rástlo aj obilie. Objavili sa klásky a ku koncu školského roku už boli takmer dozreté. Žatvu sme mali však až cez prázdniny a kto mohol, ten prišiel. S kosou, kosákom, hrablami, aj ručne sme úrodu z poľa pozbierali a ponosili pod strechu do bezpečia. Týmto sa však naša práca neskončila. Obylie treba ešte vymlátiť, zomlieť a upiecť chlieb, ale to nás čaká až vo 4. ročníku.

Ďalšou veľkou témou 3. ročníka sú remeslá. Vyskúšali sme si ich niekoľko. Okrem drôtovania, modelovania, tkania a háčkovania na pracovnom vyučovaní sme jeden februárový

víkend vyrábali píšťalky – tzv. koncovky. Deti spolu s rodičmi viedol skúsený lektor zo združenia Karpatský pecúch. Hotové nástroje si mnohí vyzdobili, nafarbili, ušili puzdro a práca sa skončila spoločným koncertom.

Zima nám vďaka korčuľovaniu, karnevalu a našim pravidelným výletom ubehla rýchlo.

Aby sa ozaj už nevrátila, v sprievode a so spevom sme vyniesli a spálili aj Morenu.

Už ako skúsení píšťalkári sme v remeslách pokračovali aj

v škole v prírode. Tá už tradične býva pre tretí ročník v Račkovej doline, v blízkosti skanzenu v Pribyline. A veru sme neľutovali. Boli to skutočne krásne dni so všetkým, čo k tomu patrí. Deti s odbornou pomocou pána učiteľa Heribana postavili v blízkosti chaty dva veľké ozajstné lesné domy. V skanzene si deti s milým deduškom rezbárom vyrábali malé korýtká, s kováčom ukovali vlastnú podkovu a s pani hrnčiarkou si každý na kruhu vytočil misku, ktorú si po vypálení ozdobil aj prírodnou hlinkou.

Remeselné zručnosti nadobudnuté v škole v prírode deti využili aj na konci školského roka pri návrhoch a realizácii svojich modelov originálnych domčekov. Ich výstavou sme ukončili tretí ročník.

Pri všetkých činnostiach triedu sprevádzala aj pani učiteľka v školskom klube Renátka Kubečková, s ktorou nám aj tento rok ubehol rýchlo, ale veľmi príjemne.

Mnohé z našich aktivít finančne podporila Nadácia VÚB v rámci projektu podpory remesiel na školách.

Zuzana Bugárová, triedna učiteľka

4. ROČNÍK

Vo štvrtjej triede nás postupne pribúdalo. Isté mesiace nás mohlo byť aj do 40. Nie, nebojte, nebol až taký enormný záujem o pobyt v našej triede! Nám sa len dostalo tej cti a výsady učiť sa ako prví na škole v triede s morským akváriom. Takže tých 40 nás bolo aj spolu s rybami, sasankami, krevetami... Ale veru pribúdalo aj detí v triede, žiakov bolo 20 a učiteľky 2 – ja triedna a v klube Deniska Mátrayová. Atmosféra bola po celý rok veľmi tvorivá, pracovná a pekná. Na jednotlivých epochách sme sa venovali slovným druhom, spodobovaniu a precvičovaniu vybraných slov, rozšírili sme si číselný obor do kvadriliónu a vyššie a vykonávali sme rôzne početové operácie. Prvýkrát sme sa stretli so zlomkami a tie boli veru doslova na zjedenie. Delili sme si tortu, čokolády, desiaty, chlieb... čo sa len dalo. Na začiatku štvrtého ročníka sme si upiekli i svoj vlastný chlieb z vlastnoručne dopestovaného obilia. Bola to pre nás veľká slávnosť i krásne uzavretý kolobeh pestovateľského roka (v ktorom sme obrábali pôdu, siali zrná, pozorovali, ako nám to rastie, žali, mlátili, osievali...) Symbolickú časť našej úrody sme odovzdali tretiakom, ktorí ju spolu so svojim zrnom znovu zasiali. Veľmi očakávaná epocha, na ktorú sa štvrtáci najviac tešili, bola epocha prírodovedy, kde sme sa učili o človeku a zvieratách. Bolo to nesmierne zaujímavé a pre deti nový štýl práce na hodinách. Robili prvý projekt o svojom domácom zvieratku a mohli ho priniesť i ukázať do školy. Tak nás teda navštívili zajace, myši, škrečky, osmag degu, korytnačka, psy... Držali ste už niekedy v rukách užovku červenú? Zopár odvážlivcov u nás áno. Zvieratá sme veľa pozorovali, kreslili, modelovali z hliny, sledovali sme veľmi pozorne všetko, čo sa odohrávalo v našom akváriu. Na záver epochy sme si spravili výlet do Viedne, kde sme navštívili Dom mora. Bol to pre nás veľký zážitok. Veľmi zaujímavou bola i epocha vlastivedy na konci roka. Naučili sme sa orientovať podľa svetových strán, spravili sme si slnečné hodiny a najmä sme spoznávali Bratislavu. Boli sme na Bratislavskom hrade, na Slavíne, na Devíne, spoznávali sme centrum Bratislavy

- Staré Mesto s jeho často až tajuplnou históriou. Prečítali či vypočuli sme si i veľa povestí z Bratislavy. Celý rok sme inak počúvali severskú mytológiu, kde boli Ódin, Freya, či nevyspytateľný i zábavný Loki.

Nezabudnuteľným zážitkom bola pre nás Škola v prírode. Cestovali sme veľmi ďaleko, až k slovensko-poľským hraniciam,

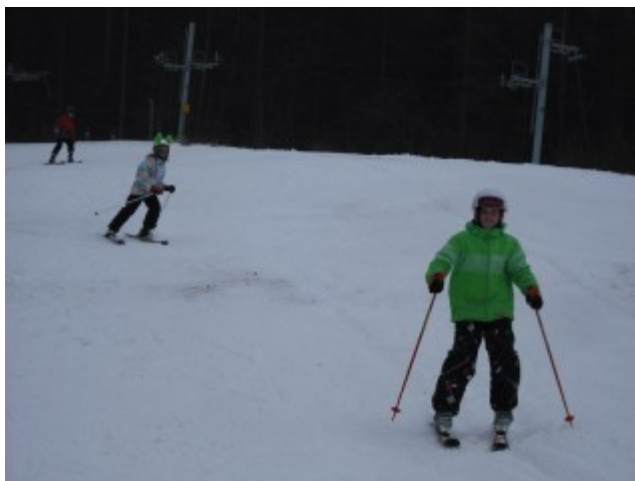
do Pienin. Ubytovaní sme boli vo Vyšných Ružbachoch, z Červeného Kláštora sme

splavili na pltiach Dunajec, navštívili Poľsko, kde sme sa vyviezli lanovkou na dosť vysoký kopec, odkiaľ sme sa vybrali peši naspäť na Slovensko. Videli sme hrad i skanzen v Starej Ľubovni, vo Vysokých Tatrách sme navštívili Beliansku jaskyňu s jej mnohými schodmi a z hustej hmly sme sa vynorili vysoko na Skalnatom plese. Takto sme spoznali čarovný kus Slovenska. Na konci školského roka sme sa rozlúčili s našou klubistkou Deniskou, ktorá mala deti v klube od prvého ročníka, celé 4 roky. A urobili sme trochu váhavý, ale i radostný krok smerom ku prázdninám i piatemu ročníku.

5. ROČNÍK

PIATACI NA LYŽIACH

21.1. - 27.1. 2011 by ste vo waldorfskej škole márne hľadali piatu triedu. Teda, vlastne, triedu by ste našli. Ale v nej - nikto. Piataci si vyrazili do školy v prírode. Troška netradične. Veď škola v prírode je záležitosť konca roka. Ale, zmena je život a zdá sa, že táto sa vydarila.

Vyrazili sme vo štvrtok ráno od školy mikrobusedom. Do privesu a kufra sme zbalili batožinu, lyže lyžiarky a helmy - naši rodičia predsa vedia, čo patrí k povinnej výbave na svahu. Po nejakých tých troch hodinách sme boli tam. Horský hotel Hájnica neďaleko Vadičova. Ale ešte nie sme na mieste. Pokus vyviezť nás aspoň na spodné parkovisko prebehol veľmi dobrodružne. Mikrobused sa začal šmýkať. Vodičovi sa ho podarilo zastaviť až po hodnej chvíli. Deti disciplinovane vystúpili a kým sa podarilo vyložiť aj batožinu, mikrobused sa znova vybral dolu kopcom. Šofér ho ledva dobehol. Ale, napokon všetko dobre dopadlo a my sme mohli ísť pozrieť, kde to vlastne strávime týždeň. Hotel krásny, parádne izby s dverami na kartu, jedáleň len pre nás.... A keď sme poobdivovali naše štvorhviezdičkové ubytovanie, vybrali sme sa na prieskum von. Ďaleko sme nezašli. Z lyžiarnie sme pobrali lopaty, požičali si hotelové sane a boby

a skúšali sa spúšťať po jemne zasnežených briežkoch pod hotelom. Napokon sme zakotvili na detskom vleku, kde bolo najviac snehu. Nuž a čo sa ešte v takej škole v prírode robí? Podľa názvu je to škola. Tak sa aj učí. Prebrali sme tému osobný a úradný písomný styk, telefonát a keďže doba nám pokročila a my chceme držať s ňou krok, tak aj SMS. Na tieto aktivity bola švp ako stvorená. Písať list rodičom, pohľadnicu, SMS, telefonovať... a to všetko prakticky a hlavne zmysluplne. Deti boli preč od rodičov a tak sa vyučovanie stalo potrebnou realitou. Veď komunikovať s najbližšími, keď s nimi

nie sme, je vec prirodzená. Dokonca aj žiadosť nabrala formu reality, keď deti chceli zmeniť večerný program a ja som požadovala žiadosť písomne so všetkým, čo k tomu patrí, vrátane odôvodnenia. Len termín odpovede bol zredukovaný. Po tridsiatich dňoch by moja odpoveď už nebola relevantná:-).

Škola v prírode je, ale nie len o škole, ale aj o prírode. Tak sme sa, kým nenapadol sneh, sánkovali a lopatovali a od nedele lyžovali. Boli sme na prechádzkach, lebo obsahom vyučovania bola aj orientácia v priestore s následným kreslením máp, vrstevnicami, azimutom...

Hotel mal aj bazén a ten sme tiež využili každý deň. Ako relax po lyžovaní padol veľmi dobre. Vírivka bola teplučká a svaly si v nej mohli oddýchnuť. Jeden deň sme využili aj saunu. V rámci popoludňajšieho odpočinku si deti na izbách písali denníky. Tematicky v ňom precvičovali už prebrané učivo. Predchádzajúci deň mali popísať formou rozprávky, bájky, zveršovať, ...

Neobišlo sa to ani bez nočných šou. Väčšina detí bola unavená a spali perfektne. Ale na jednej izbe sme mali dievčatá s chrobáčkou fóbiou. A zrovna v ich izbe mali lienky svoje zimovisko. A tak som každý večer šla loviť nejakú teplom prebudenú lienku a vrchol programu bol, keď pán učiteľ Heriban otvoril aj druhé krídlo dverí a tam zimovali hľadám všetky z celého širého okolia.

Oslávili sme tam aj narodeniny, ku ktorým nechýbala torta. Nuž, popracovali sme, zašportovali si, nasmiali sme sa, oddýchli sme si a vo štvrtok sme rýchlikom dorazili na hlavnú stanicu. Živí, zdraví, celí.

6. ROČNÍK

Šiestaci vstúpili do sprevádzaní tónmi huslí, Vošli do sveta fyziky - cez hudbu. A že sa mohli overiť vlastnými kovovej platni uchytenej slákom tóny, tie platňu ktorý tón vyzerá im

nového školského roka violy a kontrabasu. konkrétne do akustiky hudba dá aj vidieť, si očami i ušami. Na vo zveráku vyludzovali rozozvučali a ako ten-zobrazila

v prekrásnych tvaroch napr. detská krupica, ktorou bola platňa posypaná. V optike o.i. zažili čierno-čiernu tmú a čudovali sa všetkému, čo sa z nej postupne vynáralo. Pri pohľade na farebné papiere sa pred ich zrakom na bielej stene utvárali komplementárne farby, zažili spolu jasnosť a vlastný jas farieb. V učive o termike tavili cín a železo. Vyskúšali si účinky statickej elektriny na vlastnom tele, zmagnetizovávali a odmagnetizovávali kovovú tyč. Okrem mnohých ďalších pokusov robili každodenne zápisy z pozorovaní a pokúšali sa aj o vlastné závery.

Zaujímavá bola aj prvá epocha takej skutočnej geometrie, do tajov ktorej vošli cez štvoruholníky a ich vlastnosti. A že ich spoznali dôkladne, je celkom isté. Určite ich nezaskočí otázka, ktoré z vlastností štvorca - ten je dokonalý - chýbajú napríklad deltoidu. Naučili sa rysovať trojuholníky, nájsť ich rôzne stredy, rysovať a merať uhly, urobiť dôkazy o súčte uhlov v trojuholníku a štvoruholníku. A že môže byť geometria nielen presná a zaujímavá, ale aj krásna, o tom svedčia večné kalendáre s umelecky dotvorenými geometrickými formami.

Na epoche zemepisu sme sa pozerali na hviezdy, no i do hĺbín Zeme, na sever i juh Európy, od našich východných susedov až k najzápadnejším Európanom. Na slovenskom jazyku sme sa venovali slovným druhom, slohovým postupom a priamej reči.

V matematike sme sa zoznámili s percentami, priamou úmernosťou. Zaoberali sme sa

ekonomikou, bankovníctvom. Spoznali sme výmenný obchod, predstavili sme si, ako by sa žilo bez peňazí, ako by sa nám žilo, keby sme si všetko, čo potrebujeme, museli urobiť sami. Aj najväčší odporca bánk po čase uznal, že ukladanie peňazí do banky má

aj svoju pozitívnu stránku – pomoc ľuďom, ktorí si potrebujú požičať, aby mohli začať podnikáť v niečom veľmi prospešnom pre ostatných.

Prírodopis nám odhalil nádheru vyšších rastlín, neoddeliteľnú súčasť kvitnúcich rastlín – hmyz a nakukli sme do tajov mineralógie.

Dejepis začínal Rímom a my sme Rímom i skončili. Ale pekne poporiadku. V epose Aeneas sme sa dozvedeli o zakladateľoch Ríma. V učive sme prešli od tých dávnych čias cez Rímsku ríšu, republiku, cisárstvo až po rozdelenie a zánik RR. Venovali sme sa umeniu rečníctva, na epochách každodenne zasadal senát, žiaci v úlohe senátorov prednášali svoje návrhy, obhajoby, inokedy boli liktormi, edilmi, otrokmi, cenzormi, prétormi, kvestormi, či tribúnmi ľudu. Korunou rečníckeho umenia bolo vystúpenie na veľkonočnej besiedke s dramatizáciou románu Miku Waltariho: Tajomstvo božieho kráľovstva.

Ale dejiny pokračovali. Už nie na jednom, no neustále sa zväčšujúcim území, nie prevahou jednej kultúry, nie v tak dlhom časovom období, ale predsa pútavo, nádherne, prekvapivo. Byzancia, Franská ríša, Islam, Samova ríša, Veľkomoravská ríša, vznik miest, kláštorov, jednoduchosť románskeho slohu, nádhera gotiky, gregoriánsky chorál, rytierske cnosti...

A skončilo to Rímom. Druhý júnový týždeň sme strávili v letovisku Anzio, cca 45 km od Ríma. Privítalo nás rozvlnené more, horúci piesok, príjemní ľudia. Boli sme si pozrieť mimoriadnu prírodnú rezerváciu Tor Caldara so subtropickou flórou a faunou a s množstvom síričitých prameňov. Videli sme ruiny Neronovho sídla v Anziu,

pozostatky miestneho kolosea. Precvičili sme si angličtinu, naučili sme sa niečo po taliansky a aj znalosti ruštiny sa nám zišli, lebo majiteľka najlepšej gelaterie v širokom-d'alekom okolí bola Ruska. Na posledné tri dni pobytu sme sa presunuli do Ríma, ubytovali sme sa v hoteli s príznačným názvom – Romulus. Prešli sme množstvo pamiatok, o ktorých sme dovtedy len čítali. Videli sme ich majestátosť, ich vek, i to, že sa na ne chodia pozeráť ľudia z celého sveta. Prešli sme vatikánske múzeá, nádhera diel sa nedá slovami popísať. Nadýchali sme sa atmosféry mesta, v ktorom sa snúbi dávna minulosť s prítomnosťou i budúcnosťou. Krútili sme neveriaco hlavou nad riekou, ktorá tečie cez Rím, lebo naša predstava o rieke Tiber, ktorú sme si vytvorili z popisov v literatúre, bola oveľa veľkolepejšia.

Pre niektorých to bola prvá cesta do zahraničia bez rodičov, prvý let lietadlom. Úžasný zážitok pre všetkých.

Motív Kolosea sa objavil aj na umeleckých vysvedčeniach, spolu s citátom z minulosti smerujúcim do budúcnosti týchto mladých ľudí, ktorých s radosťou sprevádzam na začiatku ich cesty životom.

S úctou Ivana Bartovičová, triedna učiteľka

7. ROČNÍK

Siedmy ročník začal vyučovanie dost' netradične. Prvá epocha bola chémia a aby to nebolo také nezaujímavé, začali sme ohňom. A akým ohňom! To by predsa vedel každý vonku urobiť oheň. Nuž, my sme si ho urobili priamo v triede, aby sme ho mohli pozorovať bez akýchkoľvek

rušivých momentov. Na začiatku siedmáci hovorili, že čo už len také ešte na ohni nepozorovali a na konci boli prekvapení, čo všetko si nevšimli predtým.

Zaujímavá bola i epocha fyziky, kde sme sa zaoberali fenoménom zrkadla a zrkadliacej plochy. Tiež bola pre žiakov zaujímavá téma mechaniky, kde sa oboznámili s jednoduchou pákou, kladkostrojom. Čo sa len dalo, všetko si odskúšali na vlastnej koži, pokusov bolo neúrekom.

Epocha biológie vtiahla žiakov do tajov zdravej výživy, kde si mohli pokusmi na sebe overiť, koľko gramov jedla príjmu za určitú časovú jednotku, mohli si vytvoriť predstavu, koľko litrov vody príjmu za deň, týždeň, mesiac a porovnať to s množstvom vody v našom akváriu.

Dejepis nás zaujal životopismi vynálezcov a putovali sme spolu so známymi moreplavcami cestou zámorských objavov. V renesančnom období nás okrem iných zaujal i život Leonarda da Vinciho.

V siedmom ročníku sa výborne spolupracovalo so žiakmi, túžili spoznávať zemeguľu s jej zemepisnými vlastnosťami ako i všetko o základoch astronómie a to, čo zistili o moreplavcoch v dejepise, spoznali na mape, kde sa to odohralo na zemepise.

Žiaci napísali a vytvorili množstvo projektov, priniesli veľa encyklopedických vedomostí, prinášali sami návrhy na zlepšenia a kreativitu svojich prác.

Odmenou im bola na záver školského roka škola v prírode v Oraviciach, na ktorú siedmaci spomínajú ako na najlepšiu školu v prírode.

8. ROČNÍK

Pre ôsmakov bol uplynulý školský rok plný zaujímavých projektov, výletov za dobrodružstvom ale aj sociálnych premien, ktoré sú charakteristické pre ich vek. Triedu 22 žiakov viedli dvaja triedni učitelia - Tatiana Maťová a Marián Czére. Pozrime sa bližšie na niektoré zaujímavé momenty školského roka:

Výtvarno - divadelný projekt „Cesta hore“

Učitelia učitelia v triede spolu so žiakmi hľadali centrálnu tému, ktorá by zaujala a poskytla zmysluplný priestor na realizáciu. Našli sme ho v téme hraničných sociálnych otázok, akou je téma bezdomovectva. Žiaci prvý polrok rozpracovávali tému „bezdomovectva“ v rámci projektových hodín. V skupinkách, aj individuálne si vybrali výtvarný, hudobný, mediálny, alebo dokumentárny spôsob spracovania. Niektoré práce ostali v návrhoch, niektoré sa dostali do inšpiratívnych finálnych foriem. Keďže bolo ambíciou tieto práce spojiť do jednotného kolektívneho výsledku, vyvstala potreba vytvoriť univerzálnu platformu pre všetkých. Tak vznikla myšlienka výtvarno - divadelného predstavenia a trojdňového workshopu.

Počas prvého dňa sme skúmali životy už existujúcich, alebo vymyslených postáv bezdomovcov podľa ich ambícií a obáv a porovnávali ich s vlastným životom. Načrtli sme dejovú líniu príbehu nášho spoločného hrdinu a v skupinkách napísali text. Počas druhého dňa sme experimentovali so zvukom „vecí zo smetiska“, pokračovali sme výberom a prehliadkou miest deja v areáli školy. Hlavnou náplňou dňa bolo vytvorenie výtvarného rekvizitára. Na záver dňa sme nacvičovali autorskú pieseň. Tretí deň sa rozložil do niekoľkých hodín výtvarnej výchovy a projektových hodín počas vyučovania. Napokon záverečná prezentácia prebehla v rámci Jánskej slávnosti.

Japonské tieňové divadlo

Žiaci pracovali na úlohe stvárniť príbeh „Pol'ovník a kačica“ formou japonského tieňového divadla. K tomu si sami pripravili kulisy, bábky, nacvičili scenár a odohrali dve predstavenia pre žiakov a učiteľov školy. Žiaci s pedagógom Petrom Heribanom pracovali aj na ďalšom príbehu s témou osudu. Pracovali v skupinkách, pričom jeden zo skupinky mal byť pomocou šnúr ovládaný ostatnými. Projekt ostal v rozpracovaní.

Japonský deň v škole

Spomenuli sme si na skúšaný japonský národ formou „japonského dňa v škole“. V rámci neho si ôsmaci vyskúšali japonské matematické počítanie, zacvičili si Aikido a pripravili občerstvenie Sushi na školskú slávnosť, kde ho aj sami predávali hostom. Výťažok z akcie išiel na podporu žiakov jednej japonskej školy.

Adventný spevácky zbor

V zimných mesiacoch prejavila skupina ôsmakov záujem nacvičiť repertoár adventných a vianočných piesní. Niekoľko hodín nácvikov a jedno prespatie v škole stačilo na to, aby sme v posledných dňoch pred Vianocami vystúpili aj pod Michalskou bránou.

Škola v prírode 2011

Pre ôsmakov bola tento rok škola v prírode plná prekvapení. Nikto z nich nevedel (ani rodičia), čo ich čaká, kam idú, čo tam budú robiť. Vedeli iba na koľko dní sa majú zbalit, kedy majú prísť na stanicu. Vedeli, že tri noci stravia pod stanom a tri noci pod pevnou strechou.

Žiaci si počas týždňa mali vyskúšať rôzne druhy ciest, rôzne druhy dopravných prostriedkov a zažiť hranice svojich duševných a fyzických síl. V človeku sa skrýva v každom veku dieťa (tvorivé, hravé, spontánne..) aj dospelý (vedie nás k zodpovednosti, rozvážnosti, sebaovládaniu). V každej chvíli sa môže prejaviť buď ten dospelý alebo dieťa a to sme objavovali pri rôznych hrách a činnostiach.

Končím slovami jedného z vytopených: *"Aj napriek všetkému, čo sme tu museli prekonať, to bola najlepšia škola v prírode."*

Školu v prírode spolu so žiakmi absolvovali pedagógovia Tatiana Maťová a Michal Klučka.

9. ROČNÍK

Deviaty ročník by sa mohol rozdeliť na dve časti. Prvá časť by bola prípravou na Monitor, povinné Testovanie deviatakov, spolu s prípravou na stredné školy. Druhá časť by bola finišovaním na záverečné ročníkové individuálne as spoločné triedne projekty.

Aj prvú časť sme si spestrili kultúrnymi podujatiami. Dohodli sme sa hneď na začiatku roka, že deviataci budú mať povinnú účasť na dvoch školských besiedkach, aby ich mali možnosť vidieť aj mladší spolužiaci aj ich rodičia, na čom pracujú a kam sa posúvajú. Na Vianočnú besiedku sme si pripravili veľkolepý projekt, išlo o Vianočný chorál J.S. Bacha. Ten sme nacvičovali počas úvodných minút epochy SJ. Podarilo sa nám nacvičiť dva hlasy, tretí hlas nám mal spievať zbor, ktorý sa stretáva v škole v stredu popoludní. Zabezpečili sme si aj sláčikové teleso, ktoré bolo v zložení: dvaja absolventi Klára a Tomáš, učiteľka Hv Darinka, mamička deviataka Erika, učiteľ eurytmie Pavel. Na spoločné zladenie sme sa stretli raz, v stredu pred besiedkou. Stačilo to, lebo svoj part každý pochtivo nacvičil, tak zladenie išlo rýchlo.

Na besiedke sme zožali obrovský aplauz, bolo to naozaj vydarené vystúpenie, vidieť a hlavne počuť deviatakov spievať Bacha bol hlboký zážitok. Ladilo to výborne. Testovanie 9 nám dopadlo dobre, napriek tomu, že sme sa trochu obávali, lebo táto trieda nebola veľmi na učenie. Obstáli sme v priemere Slovenska, v slovenčine lepšie ako v matematike.

Všetci deviataci sa dostali na tie stredné školy, na ktoré chceli. Štyria išli na umeleckú školu, 6 na gymnáziá, z toho dvaja na bilingválne, 6 išli na stredné odborné školy. Po týchto nádherných chvíľach nastal čas príprav na záverečné projekty. Finišovali sme na prácach na lodi, ktorú sme v 8. ročníku navrhli, vyrobili, postavili na vodu. Teraz sme sa dohodli, že z nej bude čajovňa na školskom pozemku. Veľmi sa nám do tejto práce nechcelo, ale do čoho sa už deviatakom po prijímačkách chce? Úspešne sme ju pod stálym nátlakom triednej a učiteľa dreva dokončili.

Boli sme v Brne na výstave čínskej Terakotovej armády, navštívili sme niekoľko divadelných a hudobných predstavení. Išlo nám o to, aby sme strávili spoločne čo najviac času pred tým, ako sa rozlúčime.

Druhou povinnou besiedkou bola Veľkonočná. Tam sme tiež pripravili klasickú skladbu, tá bola trojhlasná a tiež sa všetkým páčila. Na konci roka sme boli v Poľsku na 3 dni. Pozreli sme si Krakow - aj nočný, boli sme v Oswienčime a v mestečku miniatúrnych dominantných stavieb sveta.

V júni sme dokončovali ručne viazané knihy Projektov, pripravovali sme si ich prezentácie, nacvičovali sme spoločný spevácky zbor. Posledný týždeň patril nám. Každý večer sa v telocvični predstavil jeden z nás a odprezentoval svoj projekt s témou, ktorá ho zaujímala. Bola to namáhavá záležitosť, lebo na prezentáciu mal každý

až 30 minút a potom ešte prichádzali otázky z publika. Ľudia o našu prezentáciu mali záujem, bývalo ich dost' v publiku. Spoločný projekt zborového spevu sme mali v divadelnej sále v Ružinove. Hľadisko bolo plné a všetkým sa naše prevedenia skladiet páčili. Pracovali sme na nich tvrdo a mali sme sami dobrý dojem z vystúpenia, ktoré trvalo hodinu.

Potom sme mali rozlúčkové posedenie v altánku školy, s rodičmi a triednou učiteľkou. Grilovali sme, spievali sme, hrali sme sa... Rozišli sme sa okolo polnoci. V posledný deň školského roka sme v telocvični zasievali všetkým učiteľom, zamestnancom školy, spolužiakom na rozlúčku. Bolo to dojímavé. Skončili sme dochádzku na waldorfskej škole.

ŠKOLSKÉ KLUBY

Akcie v školských kluboch

Školský rok 2010/2011 sa niesol v duchu pestrosti a medzitriednej spolupráce. Snahou nás klubistiek Denisky Mátrayovej, Renatky Kubečkovej, Simonky Dluhošovej a Stanky Haláčovej bolo tmeliť kolektívy našich detí, k čomu prispievali mnohé spoločné aktivity na školskom dvore, prekrásnom sade alebo v priestore tried.

Špirála alias Jedlá záhrada

Z okien tried je vidieť dva zvláštne kvetinové záhony - kopce, ktoré sú vyformované do tvaru špirál. Okraje špirál lemujú kamene a na stúpajúcich teraskách deti spolu s učiteľmi a členmi z OZ Jablonka vysadili zeleninu, bylinky a iné zaujímavé rastlinky. Deti spolu s pani učiteľkou Renátkou sa počas roka o špirálky starajú: vytrhávajú burinu, polievajú, sledujú ako rastlinky rastú a aké zvieratká sa medzi rastlinkami nachádzajú. Neraz pekné záhony slúžia ako miesto pre hry na víly a princezny.

Cieľom bolo založiť tzv Jedlú záhradu, kde deti mohli ochutnať ktorúkoľvek rastlinku alebo si nimi dochutiť olovrant.

Horí ohník horí...

V kúte záhrady je vybudované veľké ohnisko. Je vďačným miestom mnohých klubových stretnutí. Ohnisko sa zakladá z konárikov a drevok, ktoré deti zozbierajú z pozemku a formujú do úhladnej kopy. Je to vďačná činnosť hlavne pre nižšie

ročníky, ktoré mali na starosti pani učiteľky Simonka a Stanka. Takto učili deti starať sa o pozemok. Potom sa tešili z pekného ohníka, pri ktorom si deti posedeli, oddýchli a poopekali všelijaké dobroty.

Náramky priateľstva

V jeden pekný jarný deň Deniska vyniesla v taštičke farebné bavlnky a začala viazať so svojimi štvrtákmi náramky priateľstva. Na dvore vypukol „náramkový ošial... Dievčatá z tretieho a štvrtého ročníka vyhľadávali najlepšie miesta pod stromami, posadali na koberce a so zaháknutými ziherkami v nohaviciach alebo sukni (ktoré pridržiavali bavlnky) viazali náramky. Spod ich rúk vychádzali dielka jedno krajšie ako druhé. Z toho potom vznikla klubová móda – temer každému dieťaťu v klube zdobili ruky náramky všetkých farieb dúhy.

Vitajte v čajovni

Na škole je už sedem ročnou tradíciou, že v zimnom období organizujú štvrtáci obľúbenú čajovňu. Poslednú čajovňu organizovala pani učiteľka Deniska a jej trieda. Dostala pekné meno podľa akvária s korálovými rybkami – Čajovňa u rybičky. Vôňa čajov sa šíri z triedy, kde ich pripravujú. Deti oblečené v zásterkách šikovne chodia medzi stolíkmi na chodbe živo sa zaujímajú o želania hostí, nosia objednané čaje, kávu, pečivo a iné dobrotky. Hostami sú žiaci školy, učitelia a rodičia.

DEŇ V TERAPEUTICKEJ MIESTNOSTI

ALEBO

Čo robí špeciálny pedagóg v pondelok

Chcela by som vás sprevádzať jedným dňom špeciálneho pedagóga u nás v škole. Je to totiž vyučovanie vo vyučovaní, škola v škole, malý svetík, v ktorom je dôležité nie len to, čo sa deti učia, ale aj ako sa pri tom majú.

Vybrala som si jeden deň v týždni, ktorý sa podobá ostatným dňom a je zároveň jedinečný svojou náplňou. V tento deň sa pravidelne stretávam s deťmi, ktoré opíšem, ale vždy je to iné stretnutie. Často sa cítim ako pri dobrej knihe, alebo v kine na filme, ktorý mám rada, pretože táto práca je plná zážitkov.

Tak poďte si ich so mnou užívať !

Každé pracovné ráno skôr ako sa žiaci zvitajú podaním ruky s učiteľom pri dverách svojej triedy, majú možnosť stretnúť sa v rannom klube. Učitelia sa v tom čase spoločne stretávajú, aby si zaspievali, naladili sa na svoju triedu. V tom krátkom časovom úseku sa väčšinou nachádzam v našej telocvični, kde si skúšam rečové cvičenia. Toto „ponorenie sa do prúdu jazyka“ ma občerstvuje, naladuje a pomáha vytvoriť most medzi tým, čo sa udialo po ceste do školy a tým, čo chcem s deťmi robiť.

Hneď na to mám ešte chvíľu na kreslenie. Takmer každý deň si nakreslím na jednu časť tabule nový vzor, ornament. Deti majú radi, keď ich obklopujú pekné veci, ale hlavne ich to povzbudzuje k vlastnému snaženiu.

8,30 začína vyučovanie. Zhruba polhodinku po začiatku prichádzam do 3. triedy. S učiteľom sme sa dohodli, že dvom žiakom budem pomáhať pri diktáte. Majú ešte ťažkosti urobiť všetky tie úkony, ktoré sú pri diktáte nevyhnutné - počúvať, pamätať si, spomínať si na tvary písmen a zároveň aj na gramatický jav, ktorý sa v triede aktuálne preberá, sústrediť. Ja tam slúžim ako „záložný systém“ - pamätám si za nich. S takouto pomocou dokážu držať krok s triedou detí, ktoré by ešte diktovanie viet nezvládli.

Pri samostatnej práci pomáham dievčatku, ktoré má redukciu učiva a má vlastný plán, podľa ktorého postupuje. Tak sa učiteľ môže venovať zvyšku triedy a dievča sa učí intenzívne tiež. Keď v 3. triede idú do pohybovej miestnosti, kde majú pravidelné ranné stretnutia v kruhu, ja odchádzam do 7. ročníka. Tam teraz preberajú matematiku. V tejto triede mám 3 dievčatá, ktoré majú vo svojom pláne práve reedukáciu v oblasti matematiky. V 7. ročníku je preberané učivo už pomerne zložitý a na jeho pochopenie treba vedieť množstvo drobných krokov, ktoré sa môžu ukázať ako problematické. A tak sa nakuknem, či ma dnes potrebujú. Ak áno, sadnem si k jednej z nich, urobíme spoločne cvičenia, ktoré robí trieda, potichu si zopakujeme postup. Potom k druhej a tretej. Takéto drobné uistenia im stačia, aby pokračovali s triedou a nebáli sa, že im to nepôjde.

Krátky výdych cez veľkú prestávku väčšinou trávim v našej miestnosti - sme tam spoločne s psychologičkou a vždy si stihneme krátko poreferovať, čo robíme a čo by sme radi ďalej.

Tretia hodina začína. V pondelok idem do 5. triedy a beriem si odtiaľ chlapca. Ideme ku mne dole. Ešte pred rokom mal veľké ťažkosti s matematikou. Dnes vidno, že pracuje aj doma s rodičmi - drvivú väčšinu učiva zvláda s triedou, len potrebuje častejšie opakovanie. Tento raz je epocha dejepisu, ale my sa venujeme zlomkom, aby si tie matematické úkony dobre pamätal. Zistila som, že základy sa rýchlo zabúdajú a preto, aj keď je schopný násobiť zlomky - pýtam sa jednoduchú otázku - „mám dve časti torty - jednu tretinu a jednu polovicu - ktorá je väčšia?“ Kým je to napísané len ako čísla na tabuli, tá trojka sa zdá by viac ako 2. No ako náhle sa spomína torta, tak predstavivosť funguje. Spomína si na princíp porovnávania zlomkov a môžeme ísť v cvičeniach ďalej. Lámeme pomyselnú papierovú čokoládu, vytvárame zlomky kruhové a lineárne, spájame časti, rozširujeme ich a skracujeme. Potom si ich nalepíme do

zošita a nechám na ňom, ktoré príklady si k tomu napíše z tých, čo sme si na papierových modeloch vyskúšali.

Ku koncu hodiny pre zmenu prinesiem príbeh, ktorý je poskladaný z obrázkov - úlohou je dať ich do správneho poradia, vytvoriť príbeh, pomenovať ho a zapísať. Ešte sa stihneme porozprávať, aký príbeh by vznikol, keby boli kartičky uložené inak a už musí ísť, pretože sa hodina skončila.

O desať minút sa objavím u 4-tákov. Beriem si dve dievčatá. Sú úplne odlišné, ale majú sa radi a občas nezaškodí ak si aj deti s odlišnými potrebami navzájom pomôžu.

Začíname s vrecúškami, ktoré sú naplnené ryžou. Drobné cvičenie, kde sa rytmicky vrecúška podávajú, nás naladí na spoločnú prácu. Potom postupnosťou podávania vznikne rytmický vzorec, kde si môžeme zopakovať násobilku. Dnes to bude 6. Tú mám rada, je ako básnička, veľa sa v nej rýmuje. Po drobných „nehodách“, keď sú vankúšiky častejšie na zemi ako v rukách sa napokon zladíme a násobilkou 6 - dopredu a dozadu odštartujeme matematiku. Obe sa postavia do jedného radu, cieľom je prejsť od jednej čiary pri okne, zhruba do stredu miestnosti, kde sú lavice. Pravidlá sú nám jasné - ja zadávam príklady raz jednej raz druhej. Správna odpoveď znamená - krok vpred, nesprávna odpoveď 2 kroky vzad. A matematická púť môže začať. Je pri tom zábava. Keď sa konečne dostaneme ku laviciam, čakajú nás dvojice tvoriace 10. Cez ne prichádzame k prechodu cez 10. Napokon sa na tabuli a rovnako v zošitoch objaví špirálka, v ktorej sa postupne míňa číslo 100, z ktorého berieme 7 a 13.

Na záver zoberieme knižku - čítame na striedačku - každá 2 vety. Jedno dievča používa okienko, aby mohla prečítať všetky písmenká, ktoré sú tam.

A opäť 10 minút prestávka. Cez 5. hodinu ku mne prídu opäť 2 dievčatá 6-čky. Pravdepodobne skúsime spoločne vypočítať koľko metrov drôtu by sme potrebovali na záhradku rôznych tvarov a potom si budeme hľadať pozemok s najväčšou rozlohou. Použijeme pri tom rôzne jednotky miery, ktoré si budeme musieť prevodom upraviť. Zároveň si zopakujeme pravidlá na násobenie a delenie s desiatkami tak, aby sa geometria stala pre nich predstaviteľnejšou.

Po prestávke mám dnes poslednú dvojicu - chlapca a dievča z 5. ročníka. Máme spoločný projekt - hľadáme poklad. Čo všeličo sa pri tom trénuje si určite viete predstaviť - orientácia, presnosť v zápise, písanie a čítanie a zároveň je to zábava. (Najmä ak „poklad“ nájde niekto pred nami, alebo ak tam vložíme úlohy ako - zaklop na dvere a spýtaj sa ako sa majú).

Po obede ma čaká ešte konzultácia s triednou učiteľkou 8. ročníka. Zistili sme, že ak máme stretnutia pravidelne raz za dva týždne, nemusíme riešiť tak veľa.

Okolo pol štvrtej spokojná odchádzam domov.

Je to veľmi dobré zamestnanie. Nemenila by som.

AKO SME SA STARALI O ŠKOLU

PODPORNÝ TÍM

Naša škola má jedno veľké Kolégium spolupracovníkov. Sú to hlavne učitelia. Malú časť tvorí podporný tím ľudí. Jeho prácu koordinoval správca školy Peter Veselý. Celú kanceláriu a bežný denný styk s okolím zabezpečovala pedantne a dôsledne Tatiana Jozefíková. O dobré desiaty a výdaj obedov varených v ZŠ Vrútocká sa s veľkou pozornosťou starala Tatiana Čunderlíková. Pritom jej pomáhala hlavne Silvia Baginová. O čistotu a hygienu v spoločných priestoroch sa starala Erika Hickievičová. Novým, zručným školníkom bol od januára Dominik Dluhoš.

Školné

Do tohto školného roka sa nám podarilo vstúpiť s nezmeneným základným školným, čo mohlo potešiť väčšinu rodičov. Od 1.januára vstúpili do platnosti ale nové legislatívne zmeny v odvodových povinnostiach z príjmov občanov, na základe ktorých by sme podľa slov väčšiny odborníkov mali navýšiť celkové odvody školy do fondov o zhruba 5.000 eur mesačne. Keďže plánovaný rozpočet sme mali vyrovnaný, museli sme pristúpiť k niekoľkým opatreniam. Jedným z nich bolo aj nevyhnutné zvýšenie hlavného školného z pôvodných 116 eur na 149 eur.

K tejto zmene sme sa snažili pristúpiť čo najcitlivejšie. S prihliadnutím na mieru inflácie za predchádzajúce roky sme ani týmto zvýšením neprekročili najvyššie reálne školné za celé obdobie fungovania školy. Po zvýšení sa základné školné ocitlo na úrovni školného z prvého školského roka našej školy.

Školné na druhé dieťa sme zvýšili o 20 eur a na tretie, resp. znížené/sociálne školné len o 10 eur tak, aby tým citlivejšie skupiny boli čo najmenej dotknuté. V každom individuálnom prípade sa ale snažíme hľadať spoločné riešenie tak, aby do našej školy mohlo chodiť každé dieťa, ktoré by sem chodiť chcelo.

Hospodárenie

Prehľad príjmov a výdajov je možné vidieť v priloženej tabuľke. Naša škola aj v tomto roku hospodárila s kladným hospodárskym výsledkom. Nemáme žiadne pôžičky ani iné finančné záväzky. Na bežnom účte máme k dispozícii 3-mesačnú rezervu v hotovosti.

	príjmy	výdaje
štát a mesto	311	
rodičia	182	
ostatní	25	
personálne		320
operatívne		112
projektové		25
SPOLU	518	457
záloha na odvody (8x5t)		40
rezerva/zisk		21

Pozn.: úvedené údaje sú v tisíckach eur.

Z našej finančnej rezervy sme mohli poskytnúť strednodobú pôžičku obidvom bratislavským waldorfským škôlkam Hviezdičky a Jablonka na ich rozvoj. Časť voľných financií sme uložili na účet v Hermes Austria, kde sú tieto financie používané aj pre potreby financovania waldorfských škôl v Rakúsku. Tieto financie sú v prípade potreby dostupné do 30 dní.

Celková finančná situácia školy je teda zdravá a stabilná. Väčšie rozvojové projekty však vieme realizovať len s pomocou darcovských peňazí zvonka.

Projekty

Väčšinu investičných projektov realizujeme počas veľkých prázdnin. Menšie postupne aj počas šk.roka. Počas tohto roka sme mali z grantových peňazí financované len remeselné aktivity 3.triedy, kde nás podporila nadácia VÚB čiastkou 2t eur.

Prehľad zrealizovaných projektov:

- Drevené podhl'ady v 1., 6. a 7.triede
- Drevený obklad v 6. a 7.triede
- Nové svietidlá v 1., 6., 7.triede a na hornej chodbe
- Rekonštrukcia a revízia všetkých el.rozvodných skríň
- Nové hlavné kúrenárske obehové čerpadlo Magna
- Kuchynská linka v 4.triede

- Remeselné aktivity 3. triedy

- Nové vstupné brány

Trvajúce/nedokončené projekty:

- Morské akvárium v 4. triede

- Nové 6-hranné stoly v jedálni

- Drevené detské ihrisko

- Nový drevený plot

- Jazierko

Rôzne optimalizačné vylepšenia

V priebehu posledných dvoch rokov sme postupne zrealizovali niekoľko menších alebo väčších opatrení, ktoré mali viesť k zníženiu prevádzkových nákladov školy. Tu sú niektoré z nich. Pri každom je uvedená orientačná ročná úspora.

- Tepelné čerpadlo ako zdroj tepla pre celú školu - 15.000 eur

- Internetové telefonovanie + O2 Moja firma - 1.200 eur

- Účty v banke bez poplatkov - 500 eur

- Internet pre školy zdarma - 250 eur

- Nový splachovací systém - 1.800 eur